

Ёҫ уқси ыйтәвәсемпе

Йөркене пәхәнманни хакла ларать

Официалла мар майпа ёҫ уқси тўлессе пирән экономикара 15 сүл ёнтә тёл пулать. Анчах та тўрех ҫакна каласа хәварасшән. Кун пек хәтланнини тәрә шыв сине кәларассин шайё пёчөк мар. Тата предприяти мён чухлө пысәкрах, серепене ҫакланас шанчәк та пысәкрах.

Вәрттән ёҫ уқси тўлессин ёҫ параканшән та, ёҫленкешән те меллө саманчөсемпе ҫитменлөхөсем те пур. Чи малтанах вәл ёҫ параканшән лайәх. Ҫапла майпа вәл пёрлехи социалла налуқ тўлессинчен хәпса юлать. Ёҫлекен вара социалла гарантисемсёр юлать. Пёрремөшөнчен, официалла ёҫ уқси шайёнчен пенсин хушәнакан пайё мён чухлө пуласси килет. Ҫавәнпа та ҫапла майпа тўлесе ёҫ паракансем хәйсен ёҫчөнөсен пурнаҫ шайне паләрмаллах япәхлатасәҫ. Кунта ҫамрәксене те асәрхаттараса хә-

варас килет. Ытларах чухне вәсем ватлөх күнөсем пирки шутламаҫсө.

Кунсәр пуҫне ҫакна та каласа хәвармалла. Ёҫ уқсине ҫак мелпе илнө май отпускаи кайнә чух организаци ертүси е уйрәм предприниматель правапа пәхнә пур условисене те пурнаҫласса шанма йивәр. Вәл отпуск уқсине пөтөм суммәран тўлө е сук? Больница хучөсемпе те лару-тәру савән пекөх. Хәлхи вәхәтра уйрәм предпринимательсем патөнчө ёҫленө чухне пөтөм ёҫ уқси шайне кәтартмаҫсө. Ҫавәнпа та хәш-пёр организациенче хәйсен шучөпе кәна канма е сипленме юрать.

Официалла мар майпа ёҫ уқси илни ытти тёлөшпе те ёҫлекенсем умне йивәрлөхөсем кәларса тәратать. Сәмахран, сүрт-йёр, автомашина туянма кредит, ют ҫөршывсене кайма виза илнө чухне.

Паллә ёнтө, кашни организаци, кашни уйрәм предприниматель ёҫшөн тўлемелли хәйсене юрәхлә мелсене суйласа илет. Анчах та налуқ тата право сыхлавөн органөсен аллине лекесинчен хәтәлма йивәр пулө.

Ку ыйтәва пёрлехи вайпа кәна татса пама пулать. Ёҫ паракансем ёҫ уқси, пёрлехи социалла налуқ тата страховани взносөсен шайне чакарса кәтартнин социалла пёлтерөшне әнланма тивөҫ. Конвертөсемпе ёҫ уқси илекенсене вара малашлөхра пенсисёр ватлөх кетет.

Е. АРСЕНТЬЕВА,
Раҫсей Федерацийән налуқсемпе тўлөвсен Чәваш Республикинчи районсем хушшинчи 6-мөш номерлө инспекцийән налуқ тўлекенсемпе, вөсене регистраци тавассипе тата учета илессипе ёҫлекен пайён пуслөхө.

Пограничниксен күнө ячөпе

“Пур ҫакән пек профессия - чикөне сыхласси!”

Ҫак ятпа Пограничниксен күнне халалласа Муркашри Сөнтөрү паркөнче уяв мероприятиё иртнө. “Раҫсей салтакөсем” юрә сассипе 14 сөхетре районти пограничниксем парка пухәннә. Профессия уявөпе вөсене район администрацийән пуслөхө Ю.А. Иванов, районти вөрентү, ҫамрәксен политики тата физкультурәпа спорт пайён ертүси Л.И. Мочалов, Муркаш ял тәрәхөн пуслөхө Н.И. Никитин, районти ҫар комиссарөн сүмө Д.Н. Захаров саламланә.

Уява ертсе пыракан районти вөрентү, ҫамрәксен политики тата физкультурәпа спорт пайён ертсе пыракан специалистөсө Г.Г. Любимова пограничниксен службине туса хурас ёҫ авалхи Русрөн тытәнса паянхи кунчен мөнле пулса пынипе тёллөн паллаштарнә.

Районта чикөре тәракансен династийөсем те сук мар. Акә, Григорий Александрович Столяров Туркменистан чиккинче 1980-1983 сүлсенче службәра пулнә. Унән ывалө Юрий - 2006 сүлхи призывник - ашшө сүлөпе кайма кәмәл тунә, чикөре службәра тәрас тенө. Унпа пёрлөх ҫак ҫарсенчөх А. Николаев, А. Журавлев, Е. Тодинов та службәра пулөҫ.

Михаил тата Владимир Сорокинсем те чикөре службәра пулнә. Михаил Байкал чиккисене 1991-1993 сүлсенче хүтөленө. Владимира вара 1994 сүлта ҫара илнө, паян кунченөх вәл инсөт хөвел тухәҫөнчи чикө округөнче службәра, капитан.

И.М. Колесниковпа Ю.П. Цветков Афганистан вәрсине тўссе ирттернө. Шурчари пограничниксем В.М. Черкесов, шәллөле пиччөшө Макаровсем, А. Ермолаев, В. Майков, С. Ксенофонтов Тәван ҫөршыва хүтөлөс өҫе тивөҫлө тўпе хывнә.

Уяв мероприятине Екатерина Афанасьева, Ксения Индейкина, Наталия Каликова тата Юнкә шулөнчи Л.М. Кудряшова ертсе пыракан хореографи ушкәнө илем кёртнө.

Юлашкинчен пограничниксем Аслә Отечественнәй вәрҫара вилнисене асәнса лартнә паләк умне чөкөсем хунә.

Г. ЛЮБИМОВА,
район администрацийән вөрентү, ҫамрәксен политики тата физкультурәпа спорт пайён тёл специалистөсө.
Сән үкерчөксене: уявра.

Сәвә йөркисем

Ҫил вөрет

Канаш Выҫҫалкки ялөнчен салтака кайнә Алексей Кудикова асәнса

Ай ҫил вөрет, вичкөн ҫил вөрет,
Вәйлә сүмәрсем капланса килөҫ,
Уләхри лаши, турә лаши,
Санән урунта тимөр тылә.

Маттур ачи, пирән ял каччи,
Аллунта санән сарә хёр тутри.
Эс ҫав тутәра ан сүхат, ан сур,
Ун чухне телөй пәрәнмө санран.

Салтакран эс ҫыр, аннүне ан ман,
Ун чухне шәпа пәрәнмө санран.
Ял-йыша ан ман, ҫырусем эс ҫыр,
Ун чухне телөй те пулө санпала.

Ахәр самани, йивәр самани
Сирөн пурнәҫа тыткәна илет.
Ай ҫил вөрет, вәйлә ҫил вөрет,
Вәйлә сүмәрсем капланса килөҫ.

Зинаида ЯГУНОВА.
Кәпас ялө.

Ачасене хүтөлөмелли куна халалласа

Утренник иртрө

Июнөн 1-мөшө - Ачасене хүтөлөмелли пөтөм төнчери кун. Ҫав куна халалласа Соновка шулөнче утренник иртрө. Шкул сүлне ҫитмен ачасем те, школа каймаллисем те хутшәнчөс унта.

Чи пөчөккисене воспитани парас тёлөшпө ашшө-амәшөсемпе пёрлөх ясли-садсен те пёлтерөшө пысәк. Ачасене школа кайма хәтөрлөссипө пысәк ёҫ туса ирттерөҫсө вөсем. Савәк вәйәкулә пурин кәмәлне те кайрө.

Р. ИЛЛАРИОНОВА.

Ҫамрәклөх

Ёҫре пултаруләхпа паләраҫсө

Сән үкерчөкөре эсир район администрацийән капиталла строительство, архитектура тата пурнәмалли сүрт-йөрпө коммуналла хуҫалөх управленийән ертсе пыракан Специалистне Регина Валерьевна Волкована тата вөрентү, ҫамрәксен политики тата физкультурәпа спорт пайён спорт инструкторне Надежда Владиславовна Иванована куратәр. Ҫамрәксен хәйсене шанса панә өҫе те тивөҫлөпө пурнәҫлөҫсө, обществәлла өҫсене те активлә хутшәнәҫсө.

В. ШАПОШНИКОВ
сән үкерчөкө.

Сүл сүрев

“Екрем” фольклор ансамблө – Мускавра

“Екрем” халәх фольклор ансамблөне Чәваш Республикин тава тивөҫлө культура өҫчөнө В.А. Романов ертсе пырать. Майән 28-мөшөнчө ансамблө участникөсем Мускав хулинчө пулчөҫ, чәваш наци культурин пөтөм Раҫсейри 6-мөш “Акатуй” уявне хутшәнчөҫ.

сюита кәтартрәмәр. Ансамблө сцена ҫинчө хәйөн пултаруләхне кәтартни пурне те ҫав тери килөшрө. Куракансем кашни номерөх алә сүпса саламларөҫ. Представлени хыҫҫән ансамблө уяв йөркелүсисем Тав ҫыравө парса чысларөҫ. “Екрем” ансамблө хыҫҫән

ятине валли ятарласа пуҫа тәхәнмалли хушпусем ҫөлөнөччө. Сән үкерөкөнсенчен ниөплө те хәпса пөтме май килмерө. Вөсем хушшинчө ют ҫөршывсен ҫыннисем, ҫав шутра Японирен те пулчөҫ.

Каялла Ярапайкассине майән 29-мөшөнчө таврән-тәмәр. 24-ән та Мускавран тулли кәмәлпа килтөмөр. Ҫак сүл сүрев тепөр өнпө те паллә пулса тәрәт. Ярапайкасси хорө А.К. Константинов ертсе пынипө Мускаври Пысәк театрта 1947 сүлта хәйөн пултаруләхне кәтартнә. Хорән 60 сүлхи юбилөйне ҫак паллә кунпа ҫыхәтарса паллә тума пәләртәтпәр.

Район администрацийән социалла аталану пайён ертүсине А.Е. Андреевана, автобус уйәрса панәшән “Ориноно” хуҫалөх ертүсине

Уява республикәран коллективсем майән 27-мөшөнчө ирхине 8 сөхетре тухса кайрәмәр. 21 сөхетө ситрөмөр Мускава. Пур участниксене те “Саяны” гостициәнә вырнаҫтарчөҫ. Ирхине гостиница столовайөнчө апатланнә хыҫҫән уяв ирттерөкөн вырәнә - выставка центрне кайрәмәр. Уяв мероприятиё 11 сөхетре пусланчө. Малтанах ташәсемпе тата юрәсемпе масәллә мероприятисем пулчөҫ. Хыҫҫән пёрлөштернө хор Раҫсей тата Чәваш Республикин Гимнөсене юрларө. Сцена ҫинчө РФ Президент администрацийән представителөсөсөсө пуҫне чәваш халәхөн Мускавра пурәнәкан паллә ҫыннисем те пулчөҫ. Вөсене А.Г. Николаев ячөллө орденсем пачөҫ. Пёрлөштернө хор савән пекөх “Амартуллә ташә” тата “Линька-линька” юрәсене юрларө.

“Савал” ансамблө театрализациленө представлени кәтартрө. Хыҫҫән уяв концертне “Екрем” ансамблө тәсрө. Эпир акатуй темипө “Хамәр тавансем патөнчө”

сцена ҫинчө Чәваш Республикинчен пынә тепөр коллектив - Патәрелөнчи пултаруләх ушкәнө савәнтәрчө. Кәнтәрла иртни 3 сөхетре халәх хуҫалөх ҫитөнөвөсен выставкинчө пултәмәр. Пирө пур сөрте те Мускавра пурәнәкан, уява ятарласа килнө чәвашсем саламларөҫ. Ансамблөн чәваш наци костюмө те пурне те килөшрө. Ҫак уяв меропри-

Ю.Н. Шишюкина, автобус водителөне С.А. Сурикова, спонсорсене - “Герой” хуҫалөх ертүсине Р.Н. Тимофеева тата М.В. Васильев предпринимателө - пысәк тав сәмахө калатпәр.

В. РОМАНОВ,
ансамблө ертүси.

Сән үкерчөксене: “Екрем” ансамблө Мускавра.

Тәрәшуллисем

Лия Максимовә Атапайри библиотекәра өҫлөме тытәнни 1987 сүлтанпах. Малтанах вәл ял библиотекинчө вәй хунә, 1989 сүлта кунта вөрентүпө культура комплексне хута янә, 1994 сүлта - төслөх библиотека.

Библиотекәра көнекөсен фончө пуня. 13 пинле танлашат вәл. Вулакансем 3 ялтан сүрөҫсө, 500 ытла вөсем. Ҫав шутрах школ ачисем те библиотекәна тәтәшәх сүрөҫсө. Пурин ыйтәвне те туллин тивөҫтерме тәрәшат Л. Максимовә.
В. ШАПОШНИКОВ
сән үкерчөкө.